

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Kardynał z Litwy – archiprezbiterem Bazyliki Matki Bożej Większej w Rzymie **str. 2**

■ Kontrole na granicy Polski z Litwą. Zobacz, gdzie możesz zostać skontrolowany! **str. 3**

Rota

■ Papież Leon XIV: wiara nie jest zewnętrzną etykietką **str. 1**

■ Odpust ku czci św. Jana w Ławaryszkach **str. 7**

■ Poradnik domowy **str. 22**

**PRENUMERATA
2025**
Do 19 lipca
trwa prenumerata
na sierpień
2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Jubileuszowa edycja festiwalu „Muzyka w pałacu Balińskich”

Magia dźwięku w Jaszunach

FOT. SALCININKAIT

W sobotnie popołudnie, 6 lipca, Jaszuny znów rozbrzmiały muzyką najwyższej próby – rozpoczęła się X jubileuszowa edycja festiwalu „Muzyka w pałacu Balińskich”. Pierwszy koncert był zarazem holdem dla jednego z najwybitniejszych litewskich twórców – Mikołajusa Konstantinasa Čiurlionisa, którego 150. rocznica urodzin stała się inspiracją do muzycznej podróży przez dźwięki, obrazy i emocje.

Koncert zatytułowany „Hymn poświęcony 150. rocznicy urodzin M. K. Čiurlionisa” był prawdziwym wydarzeniem. (Dokończenie na str. 4)

Rozpoczął się cykl imprez patriotycznych z okazji 81. rocznicy operacji „Ostra Brama”

FOT. WIKTOR JUSIEL

W dniach 7 - 13 lipca 2025 r. na Wileńszczyźnie odbywają się uroczyste obchody 81. rocznicy operacji „Ostra Brama”. Uroczystości, upamiętniające to wyjątkowe wydarzenie w historii Wileńszczyzny, już od 30 lat organizuje Związek Polaków na Litwie, a ich zwieńczeniem jest tradycyjny Wiec Pamięci w podwileńskich Krawczunach – miejscu ostatniej bitwy podczas operacji „Ostra Brama”. (Dokończenie na str. 5)

Od 1 lipca – zmiany w mobilności: co powinni wiedzieć mieszkańcy?

W Wilnie weszły w życie nowe rozwiązania, które zmieniają nawyki mobilności w mieście – zaktualizowano ceny biletów transportu publicznego, zmieniono tryb pobierania opłat w strefach parkowania oraz taryfy na parkingach zarządzanych przez JUDU. Wszystkie te zmiany są częścią Planu Zrównoważonej Mobilności w Wilnie, który zorientowany jest na uczynienie codziennego życia w mieście bardziej wygodnym, przejrzystym i przyjaznym dla klimatu. (Dokończenie na str. 7)

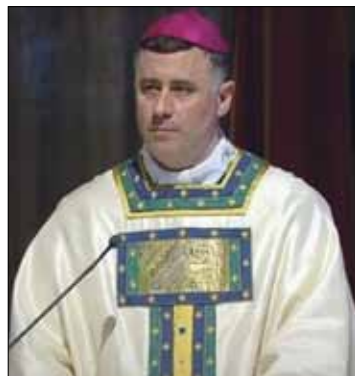
Kardynał z Litwy – archiprezbiterem Bazyliki Matki Bożej Większej w Rzymie

Litewski kardynał Rolandas Makrickas został nowym archiprezbiterem Bazyliki Matki Bożej Większej w Rzymie.

Do tej pory (od 2016 roku) archiprezbiterem Bazyliki Matki Bożej Większej był polski kardynał Stanisław Ryłko. W piątek, 4 lipca, w swoje 80. urodziny, przestał on pełnić ten urząd. Papież Leon XIV podziękował mu za wierną służbę kapłańską i zasługi dla Kościoła. W związku z ukończeniem 80. roku życia kard. Ryłko traci prawo udziału w konklawe.

Jego następcą został litewski kardynał Rolandas Makrickas, dotychczasowy archiprezbiter koadiutor tejże bazyliki.

Rolandas Makrickas urodził się 31 stycznia 1972 w Birżach na Litwie. Święcenia kapłańskie

przyjął 20 lipca 1996 roku jako kapłan diecezji poniewieskiej. W 2021 roku został mianowany komisarzem nadzwyczajnym bazyliki

Matki Bożej Większej. Dwa lata później został arcybiskupem tytularnym Tolentino. Sakrę biskupią przyjął 15 kwietnia 2023 roku. Od 20 marca 2024 roku był archiprezbiterem koadiutorem bazyliki Matki Bożej Większej. W październiku 2024 roku papież Franciszek mianował go kardynałem.

Bazylika Matki Bożej Większej to bazylika tytularna położona na wzgórzu Eskwilin w Rzymie. To jedna z czterech bazylik papieskich (wraz z bazylikami: św. Piotra na Watykanie, św. Jana na Lateranie i św. Pawła za Murami). W tej świątyni pochowanych jest wielu papieży, w tym Franciszek.

Czterech tragicznie zmarłych amerykańskich żołnierzy odznaczono pośmiertnie

Czterech amerykańskich żołnierzy, którzy w marcu tego roku tragicznie zginęli podczas ćwiczeń wojskowych na poligonie w Podbrodziu, zostali pośmiertnie odznaczeni przez prezydenta Gitanasa Nausę.

Prezydent Litwy przyznał pośmiertnie amerykańskim żołnierzom Order Krzyża Pogoni za zasługi w umacnianiu systemu obronności kraju, wyjątkowe poświęcenie służbie i w wykonywaniu obowiązków służbowych podczas ćwiczeń sojuszników NATO.

Odnaczenia zostały przekazane rodzinom amerykańskich żołnierzy 6 lipca podczas ceremonii wręczenia odznaczeń państwowych w Pałacu Prezydenckim. Tego dnia za zasługi dla Litwy

odznaczono łącznie 71 obywateli Litwy i obcokrajowców.

Przypominamy, że w końcu marca tego roku podczas ćwiczeń wojskowych na poligonie w Podbrodziu (rejon święciański) zato-

nął pojazd gasienicowy M88A2 Hercules, w którym znajdowało się czterech amerykańskich żołnierzy. Akcja poszukiwawczo-ratownicza trwała około tygodnia.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Wzrost zachorowań na odrę w Europie. Szczególnie narażone są niemowlęta

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) odnotowało wzrost zachorowań na odrę w Europie. Najwięcej przypadków jest w Rumunii, gdzie od początku roku zachorowało już ponad 7000 osób. Przypadki odry zarejestrowano również we Francji, Holandii, Belgii i Hiszpanii – informuje Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego.

Szczególne obawy budzi fakt, że największe ryzyko dotyczy niemowląt poniżej pierwszego roku życia, które zgodnie z kalendarzem szczepień nie mogą jeszcze otrzymać pierwszej dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce (MMR).

Zachorowania na odrę w Wielkiej Brytanii, których największą liczbę odnotowano w Londynie, zostały wywołane wyjątkowo ni-

skim wskaźnikiem szczepień – zaszczepiono zaledwie 73,3 proc. dzieci. W Niemczech do wzrostu zachorowań doszło po międzynarodowym festiwalu – chorzy pochodzili nie tylko z Niemiec, ale także z Czech, Włoch i Polski.

Według danych ECDC, od początku 2025 r. 85 proc. zakażonych nie było zaszczepionych, a 5 proc. było zaszczepionych tylko jedną dawką szczepionki.

Sytuacja epidemiologiczna na Litwie pozostaje na razie stabilna – w pierwszej połowie tego roku odnotowano 6 przypadków odry (w analogicznym okresie w ubiegłym roku było ich 26). Jednak wskaźniki szczepień w kraju również spadają: w 2024 r. jedną dawkę szczepionki MMR otrzymało 86,17 proc. dzieci rocznych (87,08 proc. w 2023 r.), a liczba siedmiolatków zaszczepionych drugą dawką spadła do 84,57 proc. (85,72 proc. w 2023 r.).

Na podst. nvsc.lrv.lt

Krajobraz grodziska w Mejszagole zostanie odnowiony

W rejonie wileńskim ruszy projekt inwestycyjny, którego celem jest odnowienie i przystosowanie do zwiedzania ważnego obiektu dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego rejonu wileńskiego – grodziska w Mejszagole (lit. Maišiagalos piliakalnis) wraz z podgrodziem i osadą. Celem jest, aby to historyczne miejsce stało się atrakcyjniejsze i łatwiej dostępne zarówno dla mieszkańców, jak i przyjezdnych gości.

W ramach projektu przewidziano wykonanie prac związanych z poprawą infrastruktury: montaż tablic informacyjnych i drogowskich, słupów granicznych, barier dla samochodów, parkingu oraz elementów małej architektury. Dla zwiększenia dostępności planuje się również przebudowę mostka na rzece Duksza oraz budowę ścieżek pieszych. Przeprowadzone zostaną także prace konserwacyjne grodziska, w tym usunięcie zbędnych odrostów. Dodatkowo, linia brzegowa stawu przy grodzisku zostanie uporządkowana i przystosowana do aktywnego i wartościowego wypoczynku. Oczekuje się, że projekt przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności i liczby odwiedzających, rozwoju turystyki oraz umożliwi wygodny dostęp do obiektu i podziwianie pięknych krajobrazów.

Wstępna wartość projektu „Przystosowanie grodziska w Mejszagole do zwiedzania” wynosi 700 tys. euro, z czego 595 tys. euro stanowią środki UE, a 105 tys. euro – środki z budżetu samorządu. Samorząd pokryje również dodatkowe koszty, które mogą wynieść do 200 tys. euro, oraz zapewni ciągłość projektu przez pięć lat po jego realizacji.

Zakończenie prac planowane jest na czwarty kwartał 2027 roku.

Na podst. vrsa.lt

Wileński festiwal sztucznych ogni powraca. Jest decyzja sądu

Decyzja władz miasta Wilna nie zezwalająca na zorganizowanie imprezy „Vilnius Fejerija” w Parku Zakret (lit. Vingio parkas) została cofnięta.

Jesienią ubiegłego roku tradycyjne wydarzenie nie odbyło się, ponieważ Urząd Miasta Wilna nie wydał na nie pozwolenia.

Po rozpatrzeniu sprawy Izba Okręgowego Sądu Administracyjnego w Kownie postanowiła uchylić zakaz Urzędu Miasta Wilna na organizację festiwalu fajerwerków. Sąd w swojej decyzji zauważa, że argumenty za zakazem są bezpodstawne i nieuzasadnione.

Sąd podkreślił między innymi, że używanie fajerwerków i innych cywilnych materiałów pirotechnicznych nie jest na Litwie zakazane i jest legalne, dlatego odmowa zatwierdzenia wydarzenia, oparta wyłącznie na motywach politycznych, nie może być zgodna z prawem – stwierdzono w orzeczeniu.

Organizatorzy festiwalu złożyli już wniosek do stołecznego samorządu o zorganizowanie 15. festiwalu sztucznych ogni „Vilnius Fejerija” 27 września br. w Parku Zakret.

Na podst. madeinvilnius.lt

„Via Lietuva” ostrzega przed oszustami

„Via Lietuva” ostrzega, że zdarzają się przypadki, gdy oszuści, podszywając się pod pracowników tej firmy, dzwonią do mieszkańców i informują ich, że z powodu rzekomego poszerzania drogi zostanie wywłaszczona ich działka, która znajduje się w strefie ochronnej drogi, i proszą zapłacić pewną kwotę za przesiedlenie lub inne nieistniejące usługi.

„Via Lietuva” informuje, że jej pracownicy nie dzwonią do ludzi i nie domagają się pieniędzy za nieistniejące usługi czy działania.

Firma apeluje do mieszkańców, aby nie wierzyli w tego typu informacje, nigdy nie płacili pieniędzy i zawsze powiadamiali policję, jeśli otrzymają podejrzany telefon.

Więcej informacji o tym, jak zgłosić oszustwo lub próbę oszustwa, znajdziecie na stronie internetowej: <https://policija.lrv.lt/lt/naujienos/pranesk-apie-sukciavima/>

Na podst. vialietuva.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Gitanas Nausėda: wprowadzenie powszechnego poboru jest kwestią czasu

Prezydent Gitanas Nausėda powiedział, że tworząc dywizję narodową, Litwa będzie musiała wprowadzić powszechny pobór. Jednak jego zdaniem nie jest to jeszcze możliwe ze względu na brak infrastruktury i instruktorów.

„Potrzeba nam więcej infrastruktury, więcej instruktorów, więcej funduszy, aby przejść do powszechnego poboru” – powiedział G. Nausėda reporterom w Pałacu Prezydenckim w niedzielę, 6 lipca.

„Myślę, że to kwestia czasu, ponieważ Litwa zaplanowała utworzenie dywizji narodowej do 2030 r. Integralną częścią dywi-

zji narodowej jest bez wątpienia proces powszechnego poboru.” – mówił prezydent.

W maju 2023 r. Rada Obro-ny Państwa (VGT) zatwierdziła propozycję Ministerstwa Ochro-

ny Kraju dotyczącą utworzenia na Litwie jednostki wojskowej wielkości dywizji. Dywizja, która miałaby się opierać na litewskich brygadach „Geležinis Vilkas”, „Žemaitija” i „Aukštaitija”, ma zostać utworzona do 2030 r.

Z tego powodu VGT zgodziło się w styczniu przeznaczyć na obronę 5–6 proc. produktu krajowego brutto (PKB) rocznie w latach 2026–2030. Według głowy państwa G. Nausėdy, w wyżej wymienionym czteroletnim okresie powinien zostać utrzymany poziom finansowania w wysokości 5,5 proc. PKB.

Fot. Kancelaria Prezydenta Republiki Litewskiej

Kontrole na granicy Polski z Litwą. Zobacz, gdzie możesz zostać skontrolowany!

Od 7 lipca Polska przywróciła czasową kontrolę graniczną na granicy z Litwą. Kontrola osób wjeżdżających do Polski będzie prowadzona w 13 miejscach (na drogach krajowych i lokalnych oraz na przejściu kolejowym).

Kontrola osób wjeżdżających do Polski będzie prowadzona w 13 miejscach: 1. Ogrodniki (po stronie litewskiej – Janaslavas, Łódzkie, rejon łódzki), 2. Budzisko (Salaperaugis, Kalwaria, samorząd Kalwaria), 3. Trakiszki (przejście kolejowe, Moc-kava, samorząd Kalwaria), 4.

Grzybina (Varteliai, Vištytis, rejon wylkowy), 5. Sudawskie (Vygreliai, rejon wylkowy), 6. Krejwiany (Liubavas, rejon wylkowy), 7. Poszeszupie (Žiogaičiai, Reketija, samorząd Kalwaria), 8. Trompole (Trumpaliai, samorząd Kalwaria), 9. Krejwiany (Seniejė Alksnėnai, samorząd Kalwaria), 10. Burbiszki (Galiniai, rejon łódzki), 11. Dusz-nica (Tarnauka, rejon łódzki), 12. Podlaski (Kalėdiškiai, rejon łódzki), 13. Berzniki (Kauknoris, Kapčiamiestis, rejon łódzki).

Polska Straż Graniczna poin-

formowała, że zabezpieczy również odcinek znajdujący się w tzw. zielonym pasie, czyli tam, gdzie granica państwowa przebiega przez pola, lasy i zbiorniki wodne.

Jak podano, kontrole będą selektywne.

Litewscy funkcjonariusze graniczni przypominają osobom podróżującym do Polski, aby nie zapomnieli wziąć ze sobą dowód osobisty lub paszport.

Polska przywraca kontrole na granicy nie tylko z Litwą, ale również z Niemcami, aby zapobiec niekontrolowanemu przepływowi nielegalnych migrantów.

Litwa wysłała funkcjonariuszy na Łotwę. Pomogą w walce z nielegalną migracją

Na Łotwę, na prośbę tego kraju, Litwa wysłała policjantów i strażników granicznych w celu wzmocnienia walki z wtórną nielegalną migracją – informuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Obecnie na Łotwie służbę rozpoczęło już 8 litewskich policjantów. W najbliższym czasie z pomocą łotewskim strażnikom granicznym udadzą się również funkcjonariusze Litewskiej Służby Ochrony Granic.

Kiedy nielegalni migranci trafiają do strefy Schengen przez granicę łotewsko-białoruską, Litwa jest wybierana jako kraj tran-

zytowy. Współpracując z polskimi funkcjonariuszami, litewscy strażnicy graniczni zatrzymali w pierwszej połowie tego roku 352 nielegalnych migrantów, którzy

nielegalnie dostali się na Litwę z Łotwy.

Obecnie litewskie służby wewnętrzne ogłosiły poziom gotowości na odcinkach granicy litewsko-polskiej i litewsko-łot-

ewskiej. Strażnikom granicznym pomagają w kontrolowaniu granic wewnętrznych UE nie tylko policjanci, ale także funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa Publicznego.

Na granicy z Białorusią zainstalowano fizyczną barierę, a granicę państwową chronią nowoczesne systemy monitoringu.

W tym roku litewscy strażnicy graniczni zapobiegli dostaniu się do naszego kraju z Białorusi 890 nielegalnym migrantom, a od 2021 r. odnotowano ponad 23 tys. prób nielegalnego wjazdu na terytorium Litwy.

Fot. Marlena Paszkowska

Od lipca droższe parkowanie w Wilnie

Od 1 lipca w Wilnie obowiązują nowe opłaty za parkowanie.

Zmiany dotyczą wszystkich stref płatnych: niebieska strefa parkowania – opłata za parkowanie wzrosła do 3,5 euro za pierwszą godzinę parkowania, 4 euro od drugiej godziny parkowania; czerwona strefa – 3 euro za godzinę; żółta strefa – 2 euro za godzinę; zielona strefa – 0,60 euro za godzinę.

Wyjątek dotyczy samochodów elektrycznych posiadających zezwolenie JUDU – w strefie niebieskiej pierwsza godzina parkowania jest bezpłatna (po aktywacji parkowania za pomocą aplikacji), druga godzina kosztuje 3,50 euro, a trzecia – 4 euro. W pozostałych strefach parkowanie pojazdów elektrycznych z zezwoleniem pozostaje bezpłatne.

Wspólnoty lokalne mogą pobierać opłaty za miejsca par-

kingowe na podwórkach bloków mieszkalnych – w białych strefach, w wysokości 0,2 euro/godz. Dzięki temu mieszkańcy mogą wygodniej korzystać z miejsc parkingowych w pobliżu domów i zmniejszyć liczbę samochodów na podwórkach. Mieszkańcy tej strefy będą mogli wykupić zezwolenia: pierwsze zezwolenie nie będzie kosztować, drugie zaś – 6 euro miesięcznie.

Polskie rakiety Grom dla Wojska Litewskiego

Wojsko Litewskie otrzymało dostawy polskich rakiet przeciwlotniczych Grom. Umowa z polską spółką MESKO S.A. była podpisana w 2023 roku. Wartość zakupu wynosi 28 mln euro – informuje Ministerstwo Ochrony Kraju.

Grom to przenośny przeciwlotniczy zestaw rakietowy produkcji polskiej, przeznaczony do niszczenia celów powietrznych emitujących sygnały widzialne i podczerwone: samolotów, śmigłowców, myśliwców oraz bezzałogowych statków powietrznych.

Gromy mają głowicę bojową reagującą na ciepło, która może „namierzyć” cel przed odpaleniem i skutecznie go zniszczyć na wysokości 3,5 km w zasięgu 5,5 km.

Dzięki temu uzbrojeniu żołnierze mogą niszczyć cele powietrzne z pozycji stojącej lub kucącej, z okopu, z okrętu lub wolno poruszającego się pojazdu. Zestaw rakietowy Grom wyróżnia się mobilnością oraz możliwością wykorzystania do ochrony zarówno oddziałów piechoty, jak i obiektów przed bezpośrednimi atakami z powietrza.

Na podst. kariuomene.lt

Wilno. Utrudnienia w ruchu na ul. Rinktinės

Ze względu na roboty remontowe sieci ciepłowniczej, od 8 do 22 lipca będzie nieprzejezdny odcinek ulicy Rinktinės pomiędzy ulicą Herkaus Manto a ulicą Trimitų – informuje Samorząd m. Wilna.

Ze względu na utrudnienia w ruchu trasa autobusu linii nr 33 ulega zmianie – autobusy będą kursować w obu kierunkach ulicami Šeimyniškių i Tuskulėnų.

Autobusy, kursując drogą objazdową, nie będą zatrzymywały się na przystankach Herkaus Manto i Rinktinės (ul. Rinktinės), ale dodatkowo zatrzymują się na przystankach Rinktinės (ul. Šeimyniškių), Šeimyniškių, Tuskulėnų, Mikalojus Katkauskis i Trimitų.

Samorząd przeprosza za czasowe niedogodności.

Alarm bombowy w Sejmie okazał się fałszywy. Podejrzany został zatrzymany

We wtorek wieczorem do Centrum Pomocy Ratunkowej wpłynęło zgłoszenie o ładunku wybuchowym, który miał być podłożony w Sejmie. Policja przeszukała budynek i nie znalazła żadnych materiałów wybuchowych.

O godz. 20.24 na numer alarmowy 112 zadzwonił mężczyzna, informując, że zaminowany jest budynek parlamentu w Wilnie.

Policja rozpoczęła działania zgodnie z planem „Skydas”, później na miejsce alarmu przybyli również saperzy z jednostki „Aras”.

Funkcjonariusze przeszukali wnętrze gmachu parlamentu i sprawdzili teren wokół. Materiałów wybuchowych i podejrzanych przedmiotów nie znaleziono. O godz. 21.33 alarm bombowy został odwołany.

Portal internetowy delfi podał, że nadawca, który poinformował o podłożonym w Sejmie ładunku wybuchowym, zażądał 1 mln euro okupu, w przeciwnym razie groził wybuchem. Żądał, aby pieniądze były przelane w ciągu godziny. Według policji, 31-letni podejrzany został zatrzymany.

Nowy rekord ciepła. W Druskienikach było 35,6 °C

Na Litwie, według wstępnych danych, został pobity rekord temperatury maksymalnej dla 3 lipca. W Druskienikach zanotowano 35,6 °C – informuje Litewska Służba Hydrometeorologiczna (LHMT).

Poprzedni rekord ciepła dla 3 lipca był zarejestrowany również w Druskienikach 10 lat temu (w 2015 roku), wtedy odnotowano 33,1 °C (tj. o 2,5 stopnia mniej niż dzisiaj).

To już 19. rekord ciepła w tym roku na Litwie (w 2024 roku padło 18 rekordów ciepła, w 2023 roku – 16, w 2022 roku – 13, a w 2021 – zaledwie 6).

W ciągu ostatnich lat na Litwie odnotowano podobnie wysokie temperatury powietrza:

11 lipca 2024 roku w Druskienikach, 34,9 °C; 16 lipca 2023 roku w Kalwarii, 34,9 °C; 15 lipca 2021 roku w Datnowie (35,0 °C) i 16 lipca Koszedarach (34,9 °C).

„Co ciekawe, ostatni raz na Litwie próg >35,0 °C przekroczone 6 lat temu – 12 czerwca 2019 roku w Koszedarach temperatura powietrza osiągnęła maksymalnie 35,7 °C. Tak więc na Litwie odnotowano najwyższą temperaturę powietrza w ciągu ostatnich 6 lat” – podkreśla LHMT.

Na podst. meteo.lt

NOWINY znad Solczy

Mieszkańcy gminy Butrymańce rozwijali ducha wspólnoty w Oniksztach

Centrum Wspólnoty Butrymańce zrealizowało projekt „Horyzonty Onikszt: przyroda, kultura, wrażenia”. Wynik projektu – jednodniowa wycieczka edukacyjna do Onikszt, jednego z najpiękniejszych i najbogatszych kulturowo miast na Litwie

Celem wycieczki było nie tylko zwiedzenie najpiękniejszych zabytków Onikszt, ale też wzmocnienie więzi między członkami wspólnoty, promowanie edukacji kulturowej i wzmocnienie integracji społecznej. W wycieczce wzięło udział aż 45 mieszkańców gminy, w tym seniorzy, samotni rodzice, osoby o niskich dochodach, osoby niepełnosprawne i młodzież.

Mieszkańcy Butrymańce mieli okazję zwiedzić centrum Onikszt, wspiąć się na wieżę najwyższego na Litwie kościoła św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty, podziwiać panoramę miasta, zapoznać się z unikalnymi ekspozycjami w Muzeum Aniołów i Muzeum Koni, a także wybrać się na spacer słynną Ścieżką wśród Koron Drzew. Towarzyszyła

im zawodowa przewodniczka, której opowieści wzbogaciły doznania.

Wycieczka nie tylko dostarczyła jej uczestnikom nowych informacji i wrażeń, stała się też źródłem emocjonalnej siły, a wielu z nich stwierdziło, że była to wyjątkowa okazja, by być razem, oderwać się od codzienności i poczuć ciepło wspólnoty. Podczas wycieczki zaewinowane były pyszne posiłki i wszystkie niezbędne usługi.

„Centrum Wspólnoty w Butrymańcach serdecznie dziękuje Samorządowi Rejonu Solecznickiego za wsparcie finansowe i możliwość realizacji tego treściwego projektu. Takie inicjatywy zachęcają do bardziej aktywnego udziału w życiu społeczności i pokazują, jak wiele można zrobić razem” – mówi prezeska Centrum Wspólnoty w Butrymańcach Danuta Sawiel.

Projekt został zrealizowany ze środków Samorządu Rejonu Solecznickiego w ramach programu wsparcia organizacji pozarządowych.

Magia dźwięku w Jaszunach

(Dokończenie ze str. 1)

wą ucztą artystyczną. Na scenie wystąpił znakomity zespół kameralny Musica Humana Litewskiej Filharmonii Narodowej, wspierany przez wyjątkowych solistów – sopranistkę Dovilę Kazonaitę, pianistkę Sonatę Alšauskaitę, flecistkę Ievę Kuprevičiūtę oraz Motiejusa Bazarasą, który zagrał na rzadkim, niemal mistycznym instrumencie – martenocie. Jego dźwięk, balansujący na granicy jawy i snu, znakomicie korespondował z duchowym światem Čiurlionisa – malarza dźwięku i kompozytora obrazu.

Prowadzący koncert trafnie podsumował geniusz artysty słowami: „Čiurlionis potrafił słyszeć obraz i widzieć dźwięk” – i rzeczywiście, tego dnia muzyka miała barwy, a kolory zaczęły grać. W programie znalazły się nie tylko kompozycje samego Čiurlionisa, ale także dzieła jego artystycznych rówieśników: Bohuslava Martinů z Czech i Claude’a Debussy’ego z Francji, a także współczesne utwory litewskich kompozytorów oraz klimatyczna muzyka filmowa Ennio Morricone, który – jak sam Čiurlionis – również tworzył mosty między światami.

Nie sposób nie zauważyć, że festiwal cieszy się z roku na rok coraz większą popularnością. Publiczność przyjeżdża do Jaszun z różnych zakątków

Litwy – przyciągają ich nie tylko znakomite koncerty, ale też niepowtarzalna atmosfera. Ludzie rozkładają się na trawie z pledami, przynoszą własne krzeselka, przyjeżdżają całymi rodzinami – nawet z czworonożnymi przyjaciółmi. To

wydarzenie muzyczne, które nie tylko zachwyca, ale też integruje, pozwalając słuchać sztuki w sposób swobodny, szczerzy i bliski naturze.

Obecny na koncercie wicemercer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski podkreślił to też w swoim przemówieniu.

– To wydarzenie ma ogromne znaczenie nie tylko dla Jaszun, ale i dla całego rejonu solecznickiego. Festiwal zrzesza miłośników muzyki z różnych zakątków Litwy, a pałac Balińskich staje się centrum kultury i duchowego dialogu. To promocja naszej tożsamości, historii i gościnności rejonu solecznickiego – powiedział

wicemercer Waldemar Śliżewski.

Zdaniem dyrektorki Centrum Kultury w Solecznikach Grażyny Zabarauskaitė jubileuszowa edycja pokazała, że muzyczna tradycja koncertów w Jaszunach naprawdę zakorzeniła się w sercach mieszkańców i gości rejonu.

– To powód do dumy i motywacja na przyszłość – mówi dyrektorka Grażyna Zabarauskaitė.

Warto wspomnieć, że całość festiwalu z pasją i ogromnym zaangażowaniem kuruje Krystyna Szymielewicz, koordynatorka projektów Centrum Kultury.

– To dzięki pracy i wizji całego grona pracowników Centrum Kultury „Muzyka w pałacu Balińskich” rozwija się z każdym rokiem, zyskując coraz większe uznanie i wierną publiczność – podsumowuje dyrektorka Centrum Kultury.

Trudno się z tym nie zgodzić. Festiwal, będący owocem udanej współpracy Centrum Kultury w Solecznikach i Litewskiej Filharmonii, to nie tylko cykl koncertów – to także żywa przestrzeń spotkań, inspiracji i dialogu artystycznego. A Jaszuny – z każdym rokiem – coraz bardziej zasługują na miano kulturalnego serca południowej Litwy.

Wydarzenie zapowiada niezwykle bogaty sezon muzyczny – jeśli sobotnie popołudnie było jego zapowiedzią, to czeka nas prawdziwy festiwal zmysłów.

Obóz letni „Wesoła letnia podróż”

Lato to nie tylko czas odpoczynku, ale też odkrywania, spotkań towarzyskich i nowych doświadczeń. W ramach projektu „Wesoła letnia podróż” Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Dziewieniszkach zorganizowało letnie zajęcia rekreacyjne dla uczniów klas 1-6.

Był to aktywny, treściwy i korzystny projekt zajętości i rekreacji dla dzieci, zorientowany nie tylko na dobrą zabawę, ale też na poprawę samopoczucia psychicznego dzieci, wspieraniu ich kreatywności oraz rozwijaniu umiejętności społecznych i komunikacyjnych.

Program obozu był bardzo zróżnicowany – nie zabrakło aktywnych, pouczających i kreatywnych

zajęć. Dzieci bawiły się na świeżym powietrzu, uczestniczyły w zajęciach z robienia pizzy i warsztatach kreatywnych, wybrały się również na wycieczki po regionie: odwiedziły Taboryszki, Turgiele, Medninki i Wilno.

„Wesoła letnia podróż” to nie tylko podróż do najpiękniejszych miejsc, ale też podróż pełna odkryć, kreatywności i przyjaźni. Projekt stał się doskonałym przykładem na to, jak zorganizować dzieciom w lecie czas wolny w sposób sensowny i zabawny.

Projekt sfinansował Samorząd Rejonu Solecznickiego.

Informacja Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Dziewieniszkach

Rozpoczął się cykl imprez patriotycznych z okazji 81. rocznicy operacji „Ostra Brama”

(Dokończenie ze str. 1)

Cykl imprez patriotycznych rozpoczął się w poniedziałek 7 lipca uroczystym Apelem Pamięci przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na cmentarzu na wileńskiej Rossie. Rodacy z Polski i Wileńszczyzny tradycyjnie oddali hołd pochowanym tu żołnierzom Armii Krajowej, którzy w 1944 r. walczyli o Wilno podczas operacji „Ostra Brama”.

Przybyłych na uroczystości posła na Sejm RP, ministra Roberta Telusa, zastępcę ambasadora Polski w Wilnie Andrzeja Dudzińskiego oraz mera rejonu sołecznickiego Zdzisława Palewicz przywitał prezes Związku Polaków na Litwie Waldemar Tomaszewski.

Bohaterowie z tamtych lat dali nam przykład jak należy dbać o ojczyznę

„Szanowni Państwo, drodzy Rodacy, mam zaszczyt tutaj przemówić w tym uroczystym i bar-

skich bohaterów był znaczący. Wyzwoliliśmy praktycznie całą północną część miasta samodzielnie i w dniu 13 lipca, gdy ostatnie jednostki Wehrmachtu opuściły Wilno, nad basztą Giedymina załopotła biało-czerwona flaga. Co prawda nie za długo, gdyż sowieci ją zdjęli, ale ten symbol jest bardzo ważny” – mówił podczas uroczystości prezes ZPL Waldemar Tomaszewski.

Uroczystości na Rossie rozpoczęły cały cykl imprez patriotycznych

Prezes ZPL przypomniał, że uroczystości na wileńskiej Rossie rozpoczęły cały cykl imprez patriotycznych z okazji 81. rocznicy operacji „Ostra Brama”, które będą się odbywały w różnych miejscowościach Wileńszczyzny:

„Rozpoczęliśmy obchody 81. rocznicy operacji „Ostra Brama” w ramach operacji „Burza”. Należy podkreślić, że w jakimś stopniu Wilno było pierwsze, co również

– bitwy pod Krawczunami, gdzie pokonał 3-tysięczny oddział Wehrmachtu. Te wszystkie bitwy wiązały się z wieloma ofiarami – 500 naszych bohaterów z Armii Krajowej zginęło, a kolejne tyle zostało rannych. Dzisiaj czcimy ich pamięć i w tym tygodniu będziemy uroczystości obchodzić 81. rocznicę operacji „Ostra Brama”.

Naszym zadaniem jest pielęgnowanie pamięci

Waldemar Tomaszewski zachęcał do wzięcia udziału w uroczystościach organizowanych przez ZPL oraz podkreślił wagę pielęgnowania pamięci o wydarzeniach sprzed ponad 80 lat:

„Zapraszam na te uroczystości, które odbędą się w ciągu całego tygodnia, a szczególnie zapraszam do Krawczun, gdzie będzie odprawiona Msza święta w intencji naszych bohaterów. Następnie odbędzie się piknik żołnierski, który organizujemy w szczególności z myślą o młodzieży, aby przybliżyć im te wydarzenia, gdyż w litewskich podręcznikach o nich się nie mówi. Tak więc to jest nasze zadanie – Związku Polaków na Litwie przy poparciu Ambasady Polskiej i Państwa Polskiego, aby tę pamięć pielęgnować” – mówił.

Podziękowania dla Związku Polaków na Litwie

„Przede wszystkim chciałbym podziękować Związkowi Polaków na Litwie za to, że rok rocznie upamiętnia tę ważną rocznicę związaną z wyzwaniem Wilna, z próbą podjęcia walki o to, byśmy wystąpili jako gospodarze wobec wkraczających wojsk sowieckich. 81. rocznica, wprawdzie nie okrągła, ale pamięć o bohaterach należy czcić i ją czcimy dzięki zaangażowaniu Związku Polaków na Litwie, każ-

dego roku, nie tylko tutaj na wileńskiej Rossie, gdzie spoczywa „Fakir” wraz z żołnierzami, ale także we wspomnianych już Skorbcianach, Boguszach, Kolonii Wileńskiej i wreszcie w Krawczunach, gdzie odbyła się największa bitwa operacji „Ostra Brama” – mówił zastępca ambasadora RP w Wilnie Andrzej Dudziński, który przy okazji przypomniał, że we wrześniu odbędzie się tutaj kolejny pochówek żołnierza AK.

„Za pamięć, za to przekazywanie wiedzy o wydarzeniach sprzed dziesięcioleci młodzieży, za zaangażowanie Państwa, serdecznie dziękuję i mam nadzieję do zobaczenia za rok” – powiedział na zakończenie.

Obowiązkiem żyjących jest przekazywanie pamięci następnym pokoleniom

„Panie prezesie, panie ambasadorze, a przede wszystkim kochani Polacy! To miejsce jest dla Polaków bardzo ważne, bo tu oddajemy cześć naszym bohaterom, tym, którzy walczyli za wolną i suwerenną Polskę, tym, którzy niejednokrotnie oddawali swoje zdrowie, ale bardzo często i życie. Oddawali swoje życie, bo byli wierni ojczyźnie, bo żyli nadzieją, że kiedyś doczekamy się wolnej Polski. Dziś, gdy żyjemy w niepodległej Polsce, czcimy tu, w tym miejscu, na Wileńszczyźnie wszystkich bohaterów, którzy oddali swoje życie, żebyśmy my mogli żyć. Chcę podziękować przede wszystkim wam, drodzy Polacy mieszkający tu w Wilnie i na Wileńszczyźnie, że pamiętacie o naszych bohaterach, o tych, którzy oddali swoje życie. To bardzo ważne, by pamięć o naszych bohaterach przetrwała i to co tu robicie, że przekazujecie tę pamięć następnym pokoleniom jest

wielką sprawą. Obowiązkiem tych, którzy teraz żyją jest przekazywanie pamięci następnym pokoleniom, aby ta pamięć pozostała” – mówił poseł na Sejm RP Robert Telus.

Pamięć uczcijmy modlitwą

Krótką modlitwę w intencji poległych odmówił ksiądz dziekan Stanisław Stańczyk.

„To świadectwo niech będzie dla nas także wezwaniem do tego, abyśmy szanowali w codziennym życiu pewne wartości, które są nieprzemijające, które nadają życiu człowieka sens nawet ta przelana krew i także ta wiara, ta miłość Ojczyzny, miłość drugiego człowieka. I właśnie w tym duchu pamięci, ale także oddania samego siebie polemy tych wszystkich, którzy byli bohaterami, oddali swoje życie, w tym szczególnym miejscu, gdzie spoczywa serce Marszałka, a także wielu polskich żołnierzy, którzy bronili ojczyzny, żebyśmy tę pamięć zachowali, ale także uczcili swoją modlitwą” – mówił duchowny.

Na zakończenie prezes ZPL Waldemar Tomaszewski podziękował wszystkim za przybycie, w szczególności Zdzisławowi Palewiczowi – merowi najbardziej polskiego rejonu poza granicami Polski – rejonu sołecznickiego, który zawsze znajduje czas, by wziąć udział w tego typu uroczystościach. Waldemar Tomaszewski z goryczą zauważył, że przedstawiciele drugiego rejonu tj. rejonu wileńskiego, niestety nie byli obecni. Prezes ZPL wyraził także słowa wdzięczności dla Waldemara Szełkowskiego z Garnizonu Nowa Wilejka i grupy rekonstrukcyjnej za wartę honorową podczas poniedziałkowych uroczystości.

(Dokończenie na str. 6)

dzo ważnym dniu, gdyż 7 lipca przed 81 laty rozpoczęła się operacja „Ostra Brama” – zryw patriotyczny miejscowych Polaków przy poparciu żołnierzy Armii Krajowej z okręgu nowogródzkiego w wyzwoleniu swego kochanego miasta. Nie udało się, ale nasi bohaterowie z tamtych lat dali nam przykład jak należy dbać o swoją ojczyznę. Nasze siły były za słabe żeby samodzielnie wyzwolić Wilno, ale wkład na-

jest symboliczne. Jutro odbędzie się uroczystość złożenia kwiatów w Skorbcianach, a następnie w Kolonii Wileńskiej, w czwartek z kolei w Boguszach przy pomniku upamiętniającym aresztowanie oficerów sztabu Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej przez NKWD. Zwieńczenie naszych uroczystości odbędzie się w niedzielę 13 lipca, w dzień wyzwolenia Wilna, dzień stoczenia przez Armię Krajową największej bitwy

(Dokończenie ze str. 5)

Skorbuciany – miejsce szczególne dla żołnierzy 7. Brygady AK

Drugiego dnia obchodów rocznicowych operacji „Ostra Brama”, we wtorek, odbyły się uroczystości złożenia kwiatów w Skorbucianach i w Kolonii Wileńskiej.

Skorbuciany, miejscowość pod Wilnem, była miejscem szczególnym dla żołnierzy 7. Brygady Armii Krajowej, dowodzonej przez por. Wilhelma Tupikowskiego „Wilhelma”. W miejscowej drewnianej kaplicy składali przysięgę żołnierską, modlili się, stąd

wiedział zebrany o operacjach zbrojnych 7. Brygady AK, która walczyła na obrzeżach Wilna. Przybliżył też historię powstania kwatery żołnierzy AK w Skorbucianach, której inicjatorami byli weterani 7. Brygady AK – Janusz Bohdanowicz ps. „Czortek” i Wiktor Iwanowski ps. „Szpak”. Oni oraz przedstawiciele mieszkańców Skorbucian zwrócili się na początku 1991 roku do ówczesnych władz rejonu wileńskiego z prośbą o pozwolenie uporządkowania miejsca pochówku akowców. Zgoda została otrzymana i projekt Janusza Bohdanowicza, inżyniera z zawodu, został zatwierdzony. Na wzniesienie kwa-

wyruszyli na działania zbrojne i tu oddawali ostatni hołd swoim poległym towarzyszom. Przy kaplicy znajduje się kwatera poległych żołnierzy 7. Brygady AK, w której spoczywa 16 akowców, poległych w latach 1943-1945.

Podczas uroczystości uczczono pamięć tych, którzy oddali swoje życie w walkach o ojczyste miasto. Przybył poseł na Sejm Czesław Olszewski, radni rejonu wileńskiego Waldemar Urban i Renata Sobieska, wicemer rejonu wileńskiego Danuta Narbut, przedstawiciele kół ZPL i mieszkańców.

Pamiętamy

„Dziś pamiętamy i wspominamy o tym, co wydarzyło się 81 lat temu (...) Nasza Wileńszczyzna została ciężko doświadczona przez los. Często wspominam swoją babcię, która pamiętała i Niemców, którzy tu byli, i Rosjan, i inne władze, ale nas tu, Polaków, każdy po swojemu uciskał i starał się, żeby nas tutaj nie było – powiedział poseł na Sejm RL Czesław Olszewski. Podkreślił, że naszym obowiązkiem jest pamiętanie o żołnierzach AK, którzy wyzwali Wilno spod okupacji niemieckiej: „Cześć i chwała tym bohaterom. Oni przelali swoją krew, oddali za ojczyznę najświętszą rzecz na świecie – swe życie”. Podziękował osobom, które otaczają swoją opieką kwaterę poległych akowców w Skorbucianach.

Podczas uroczystości wystąpił zespół „Ballada” z Pogir, a Michał Treszczyński, prezes koła AWPL-ZChR w Pogirach opo-

tery poległych żołnierzy zostały zebrane środki wśród jeszcze żyjących na Pomorzu weteranów 7. Brygady oraz mieszkańców Skorbucian. Uroczyste poświęcenie kwatery odbyło się 14 lipca 1991 roku.

W kwaterze żołnierzy AK w Skorbucianach są pochowani:

Aleksander Cywiński ps. „Olek”, lat 22
Konstanty Mackiewicz ps. „Kostek”, lat 31
Jan Czernicki ps. „Janek”, lat 16
Hipolit Mituniewicz ps. „Robert”, lat 25
Antoni Okuniewicz ps. „Kaczka”, lat 22
Jerzy Rożałowski ps. „Gozdawa”, lat 29
Kazimierz Orłowski ps. „Wierny”, lat 32
Jerzy Bronikowski ps. „Czarny Jan”, lat 36
NN (nazwisko nieznane) ps.

„Warszawiak”, lat 27
Bronisław Lisowski ps. „Lis”, lat 41
Jerzy Turski ps. „Chrabąszcz”, lat 21
Zygmunt Monkiewicz ps. „Ziemia”, lat 26
Wiesław Makowski ps. „Wacław”, lat 27
Jarosław Zdanowicz ps. „Jarosław”, lat 25
Eugeniusz Ihnatowicz ps. „Marchołt”, lat 23
Władysław Piórkowski ps. „Ryś”, lat 31.

Ślad krwawych wydarzeń

Michał Treszczyński zaprosił też zgromadzonych do pobliskiej kaplicy. Wskazał na czerwoną plamę na drewnianej podłodze. „To jest osocze krwi jednego z akowców, który zginął 7 lipca. Ponieważ trumna była wystawiona tu, w kościele przed pochówkiem, to osocze tak wsiąkło w deski podłogi, że do dziś ta plama została. To też jeden ze śladów po akowcach, którzy bronili tych terenów i przed Niemcami, i tymi, którzy grabili miejscowych

ludzi” – opowiadał Treszczyński.

Dodał, że kilka dni temu, 6 lipca, w kaplicy skorbuciańskiej została odprawiona, przez księdza proboszcza wojdackiego Daniela Dzikiewicza, Msza św. w intencji poległych żołnierzy 7. Brygady AK.

Uroczystość złożenia wieńców odbyła się też w kwaterze poległych w walkach o Wilno i bitwie pod Krawczunami żołnierzy AK na cmentarzu w Kolonii Wileńskiej. Wzięli w niej udział m.in. starosta frakcji AWPL-ZChR w Radzie m. Wilna Wanda Krawczonok, radny Jarosław Kamiński, Waldemar Szelkowski z Garnizonu „Nowa Wilejka”. Kulminacją obchodów będzie jubileuszowa 30. uroczystość w podwileńskich Krawczunach 13 lipca w 81. rocznicę zwycięskiej bitwy II Zgrupowania Wileńskiego Armii Krajowej, stoczonej na odcinku Krawczuny-Płocieniszki-Nowosiółki.

Operacja „Ostra Brama” (trwała od 7 do 13 lipca 1944 roku) miała na celu odbicie z rąk Niemców Wilna przez żołnierzy Armii Krajowej przed wkroczeniem Armii Czerwonej. To była jedna z najważniejszych i najbardziej dramatycznych akcji zbrojnych AK w ramach planu „Burza”.

W stolicy

Performance na Placu Katedralnym: setki ludzi patrzyli sobie w oczy

„Wystarczy spojrzeć komuś w oczy i już nawiązuje się więź” – mówi artysta Algirdas Gataveckas. Był jednym z tych, którzy usiadł na krześle na pl. Katedralnym w Wilnie i spojrzal w oczy nie tylko swego brata Remigijusa, ale też w oczy zupełnie obcych ludzi, którzy przechodzili obok.

Akcja społeczna „Widzę Cię” (Matau Tave) na pl. Katedralnym zaprosiła mieszkańców i gości miasta, by zatrzymali się na chwilę, usiedli i spojrzeli w oczy innej osobie.

Akcja ta – jedna z inicjatyw Ogólnokrajowego Tygodnia Opieki nad Dziećmi – zachęcała do przypomnienia sobie tego, o czym dziś często zapominamy, rozproszeni przez portale społecznościowe, ekrany i pośpiech – że więź międzyludzka zaczyna się od spojrzenia.

Bracia Gataveckasowie od pięciu już lat są ambasadorami i wolontariuszami realizowanego przez Państwową Służbę Ochrony Praw Dziecka i Adopcji projektu „Dzieci są dziećmi” (Vaikai yra vaikai). W znaczny sposób rów-

nież się przyczynili do realizacji idei akcji-performansu „Widzę Cię”.

Bracia nie ukrywają, że pomysł na performans został zainspirowany słynną performerką Mariną Abramović i metaforą lustra, pochodzącą z pracy dziecięcej „Patrzysz na mnie dłużej niż patrzyli na mnie moi rodzice”.

„Dzieci trafiają do niewłaściwego środowiska, gdy brakuje im uwagi” – przekonani są artyści.

Na pl. Katedralnym ustawiono 500 krzeseł. Zapraszały nieznajomych, by usiedli naprzeciwko siebie i przez pięć minut patrzyli sobie w oczy. Nie wszyscy przechodnie odważyli się to zrobić, jednak ci, którzy usiedli, mówili o cichym, ale bardzo silnym doświadczeniu.

„Moje oczy potrzebują twoich oczu” – to hasło projektu „Dzieci są dziećmi” (Vaikai yra vaikai) obejmuje wszystkie wydarzenia Tygodnia Opieki nad Dziećmi.

„Czy kiedykolwiek zastanawialiśmy się, jaką moc ma spojrzenie? Jak wiele mogą nam powiedzieć oczy człowieka? Ile czasu dziennie poświęcamy na patrzenie w oczy najbliższemu nam osobom

– dzieciom, rodzicom, ukochanym? Czy zawsze mamy odwagę zatrzymać na sobie wzrok, gdy rozmawiamy z kolegą lub mijamy nieznajomego na ulicy? Zainicjowana w ramach skupiającego centra opieki nad dziećmi projektu „Dzieci są dziećmi” kampania społeczna „Moje oczy potrzebują twoich oczu” w tym roku aktywnie promuje wśród mieszkańców przesłanie, że każde dziecko, zwłaszcza to, które zostało pozbawione opieki rodzicielskiej, chce być zauważone, widoczne, rozumiane, akceptowane i bezpieczne. Obecnie ponad tysiąc dzieci, które wciąż czekają na rodziny zastępcze, ma nadzieję, że w swoim życiu napotkają spojrzenie, które obieca im, że „od teraz wszystko będzie dobrze, od teraz będziemy razem, będziemy rodziną”.

Ekspertka ds. opieki zastępczej, kierowniczka projektu „Dzieci są dziećmi” Rugilė Ladauskienė, również mówiła o braku uwagi: „Tak nie chcemy się dzielić swoim czasem, że często zapominamy nawet o własnych dzieciach. A co dopiero mówić o tych, które straciły rodziców”.

Od 1 lipca – zmiany w mobilności: co powinni wiedzieć mieszkańcy?

(Dokończenie ze str. 1)

„Zmiany te to nie tylko korekta taryf to krok w kierunku zrównoważonego systemu mobilności, w którym każdy wybór – od rodzaju biletu po strefę parkowania – jest zaprojektowany z myślą o potrzebach mieszkańców miasta, czystszyemu środowisku, mniejszym zatłoczeniu i wygodniejszych dojazdach do pracy. Odtąd Wilno jeszcze mocniej zmierza w kierunku bycia nowoczesnym i neutralnym dla klimatu miastem” – mówi Loreta Levulytė-Staškevičienė z JUDU.

Ceny biletów komunikacji miejskiej: większa elastyczność dla różnych potrzeb

Popularny wśród mieszkańców 30-minutowy bilet komunikacji miejskiej pozostaje i będzie odtąd kosztował 1 euro, natomiast bilet 60-minutowy będzie kosztował 1,25 euro. Zaktualizowano również ceny biletów miesięcznych, kwartalnych i rocznych: bilet 30-dniowy będzie kosztował 38 euro, bilet 90-dniowy – 110 euro, natomiast roczny – 342 euro. Nadal obowiązywać będą zniżki dla uczniów, studentów, seniorów, osób niepełnosprawnych oraz innych grup wrażliwych społecznie. Zniesiono tzw. okres tolerancji, zaleca się więc pasażerom wybieranie biletu zgodnie z planowanym czasem trwania podróży.

Zmiany dotyczące parkowania będą obowiązywały we wszystkich strefach

Od 1 lipca w Wilnie weszły w życie zaktualizowane taryfy za parkowanie – zostały przeliczone z uwzględnieniem rzeczywistego obłożenia miejsc parkingowych i potrzeby uregulowania potoku ruchu samochodowego w mieście. Zmiany będą obowiązywać we wszystkich strefach płatnego parkowania: w strefie niebieskiej pierwsza godzina parkowania kosztuje teraz 3,50 euro i 4 euro od drugiej godziny parkowania, w strefie czerwonej godzina parkowania kosztuje 3 euro, w strefie żółtej – 2 euro, w strefie zielonej – 0,60 euro.

Co ważne, samochody elektryczne z zezwoleniem JUDU objęte są wyjątkiem – pierwsza godzina parkowania w strefie niebieskiej jest dla nich bezpłatna (po aktywacji parkowania za pośrednictwem aplikacji), druga godzina kosztuje 3,50 euro, trzecia godzina – 4 euro. W pozostałych strefach parkowanie dla pojazdów elektrycznych z zezwoleniem pozostaje bezpłatne.

A propos, w białych strefach, które nie są oznaczone innym kolorem parkowania, od lipca lokalne wspólnoty mogą z własnej

inicjatywy zaproponować wprowadzenie opłaty na swoich podwórkach. Jeżeli zdecydują się na pobieranie opłat, parkowanie w białych strefach będzie podlegać opłacie w wysokości 0,2 euro za godzinę. Mieszkańcy będą mogli pobrać zezwolenia w tej strefie: pierwsze zezwolenie nie będzie kosztować, drugie natomiast będzie kosztować 6 euro miesięcznie.

Parkingi JUDU – tańsza i bardziej elastyczna alternatywa dla parkingów krótkoterminowych

Zaktualizowano również stawki za parkowanie na parkingach zarządzanych przez JUDU – w większości przypadków parkowanie tam będzie kosztować o około 40 proc. mniej niż w miejskich strefach pobierania opłat. Stawki za parkowanie na parkingach JUDU są okresowo korygowane na podstawie analizy obłożenia – jeżeli obłożenie będzie stale przekraczało 80 proc., stawki mogą być korygowane w górę, jeżeli będzie wynosiło poniżej 50 proc. – będą obniżane.

Nowa metodologia upraszcza również system zezwoleń na parkingach JUDU – odtąd będą obowiązywały tylko trzy typy jednomyślnych zezwoleń: ważnych we wszystkie dni tygodnia, ważnych w nocy i weekendy oraz zezwoleń na zarezerwowane miejsce.

Wystawa „Twórcy zrównoważonego Wilna” rozpoczyna podróż po stolicy

W ramach obchodów Roku Wilno Zieloną Stolicą Europy 2025 w stolicy rusza objazdowa wystawa „Twórcy zrównoważonego Wilna”. Od lipca do końca stycznia 2026 roku mieszkańcy i goście Wilna są zaproszeni do odkrywania inicjatyw lokalnych społeczności, organizacji pozarządowych, Samorządu m. Wilna, aktywistów i przedsiębiorstw, które się przyczyniają do tworzenia zrównoważonego i trwałego miasta.

„Zrównoważone miasto to środowisko, w którym żyją w harmonii ludzie, rośliny i zwierzęta. Każdy z nas może się przyczynić do jego tworzenia – np. segregując odpady, czy wybierając rower zamiast samochodu. Ta wystawa to świetna okazja, by zobaczyć, jak wiele pięknych inicjatyw już się odbywa w Wilnie i jak wiele osób przyczynia się do tego, by Wilno tętniło życiem, było zielone i przyjazne dla środowiska” – mówi wicemercer Simona Bieliūnė.

Prezentowane na wystawie lokalne inicjatywy pokazują, w jaki sposób rozwiązywane są wyzwania, z którymi ma do czynienia współczesne miasto – od ochrony środowiska po integrację społeczną. Są

to działania, które zmieniają rytm miasta, wzmacniają społeczność i odpowiedzialność. Wiele inicjatyw ma charakter regeneracyjny – nie tylko zmniejszają negatywny wpływ, ale też aktywnie rewitalizują ekosystemy, kulturę, środowisko społeczne i gospodarcze.

Celem wystawy jest zainspirowanie mieszkańców do przyłączenia się do istniejących już inicjatyw lub podjęcia się wprowadzenia zmian w swoim otoczeniu.

Od zielonego środowiska do przejrzystego zarządzania

Prezentowane na wystawie projekty obejmują jeden lub więcej obszarów zrównoważonego rozwoju: środowiskowy, społeczny i zrównoważonego zarządzania. Nacisk kładziony jest na te, które tworzą pozytywne zmiany na kilku poziomach jednocześnie, na przykład, poprzez poprawę miejskich terenów zielonych przy jednoczesnym zapewnieniu ich dostępności dla wszystkich mieszkańców.

Sama wystawa również została zaprojektowana w sposób zrównoważony – główne konstrukcje zostały wypożyczone od miejskiego przedsiębiorstwa „Grinda” i po zakończeniu wystawy zostaną zwrócone, inne elementy zostały wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu lub pożyczonych od realizujących inicjatywy wspólnot. Takie podejście do zrównoważonego rozwoju znajduje również odzwierciedlenie w modułowej strukturze wystawy, która pozwala na dostosowanie jej do różnych przestrzeni, unikając jednorazowych rozwiązań. Obiektom towarzyszyć będą etykiety wskazujące na ich cykliczność i możliwość recyklingu.

Wystawa „Twórcy zrównoważonego Wilna” będzie prezentowana do końca stycznia 2026 r. w różnych przestrzeniach publicznych w Wilnie.

3-23 lipca 2025 r.

Centralna Biblioteka Samorządu m. Wilna (ul. Žirmūnų 6)

30 lipca-13 sierpnia 2025 r.

sala starostwa w Karolinkach (ul. Loretos Asanavičiūtės 20B)

20 sierpnia-17 września 2025 r.

sala starostwa na Antokolu (ul. Antakalnio 17)

24 września-29 października 2025 r.

Dom Nauczyciela w Wilnie (ul. Vilniaus 39)

5 listopada 2025 r.-1 lutego 2026 r.

Muzeum Energetyki i Techniki (ul. Rinktinės 2)

Wystawa jest wynikiem wspólnej pracy twórczej zainicjowanej przez instytucję „Wilno Zieloną Stolicą Europy 2025”. Do powstania wystawy przyczynili się twórcy i uczestnicy prezentowanych działań, agencja badawcza i projektowa „The Critical”, przedsiębiorstwo „Grinda”, stacja sharingowa „Dėk’ui”, kamerzysta Paulius Pelėda, mentor Laboratorium Zarzecza Kipras Šumskas, studio kreatywne „Special Mention Projects” i inni.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 10 lipca	Piątek 11 lipca	Sobota 12 lipca	Niedziela 13 lipca	Poniedziałek 14 lipca	Wtorek 15 lipca	Środa 16 lipca
19°C	22°C	22°C	24°C	24°C	23°C	24°C
16°C	17°C	14°C	16°C	17°C	17°C	16°C
Księżyc:						
VII 02 1 KWADRA		VII 12 PEŁNIA		VII 18 OSTATNIA KWADRA		VII 24 NÓW

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 10 lipca

Słońce: wsch. – 4.55, zach. – 21.51
Długość dnia – 16 godz. 56 min.
Amelii, Antoniego, Filipa, Rufiny

Piątek, 11 lipca

Światowy Dzień Ludności
Narodowy Dzień Pamięci Ofiar
Ludobójstwa na Wołyniu
(w Polsce)

Słońce: wsch. – 4.57, zach. – 21.51
Długość dnia – 16 godz. 54 min.
Benedykta, Kaliny, Olgi, Pelagii

Sobota, 12 lipca

Słońce: wsch. – 4.58, zach. – 21.49
Długość dnia – 16 godz. 51 min.
Brunona, Euzebiusza, Jana

Niedziela, 13 lipca

Słońce: wsch. – 4.59, zach. – 21.48
Długość dnia – 16 godz. 49 min.

Andrzeja, Benedykta, Ernesta,
Justyny, Małgorzaty

Poniedziałek, 14 lipca

Słońce: wsch. – 5.00, zach. – 21.47
Długość dnia – 16 godz. 47 min.
Angeliny, Franciszka, Henryka,
Kamila, Stelli, Wincentego

Wtorek, 15 lipca

Dzień Bitwy pod Grunwaldem
Słońce: wsch. – 5.02, zach. – 21.46
Długość dnia – 16 godz. 44 min.
Anny, Brunona, Dawida, Donalda,
Henryka, Roksany, Włodzimierza

Środa, 16 lipca

Matki Boskiej Szkaplerznej
Słońce: wsch. – 5.03, zach. – 21.45
Długość dnia – 16 godz. 41 min.
Bartłomieja, Benedykta, Magdale-
ny, Marii, Ryty

10 LIPCA

342 – zmarł król Armenii Tiri-
dates III, święty, w 301 jako pierw-
szy władca ogłosił chrześcijaństwo
religią państwową w królestwie.

1982 – Polska pokonała Francję
3:2 w meczu o 3. miejsce (srebrny
medal po raz drugi) na piłkarskich
XII MŚ w Hiszpanii.

1992 – z powodu suszy Rada
Najwyższa Litwy ogłosiła w kraju
klęskę żywiołową.

11 LIPCA

1772 – urodził się John Baildon,
szkocki hutnik, przemysłowiec, in-
żynier, w 1796 w Gliwicach zbudow-
wał pierwszy na kontynencie euro-
pejskim piec hutniczy (zm. 1846).

2002 – wojska marokańskie
zajęły bezludną wyspę Perejil,
wywołując konflikt zbrojny z
Hiszpanią (akcja komandosów 18
VII), uważany za pierwszą wojnę
rozpoczętą w nowym tysiącleciu.

12 LIPCA

1862 – w USA ustanowiono Me-
dal Honoru, najwyższe odznaczenie
wojskowe. Pierwszymi odznaczony-
mi 25 III 1863 było 6 żołnierzy.

13 LIPCA

1922 – Rada Ambasadorów w
Paryżu uznała Litwę *de jure*.

1942 – urodził się Harrison Ford,
amerykański aktor (Indiana Jones,
Han Solo z *Gwiezdnych wojen*).

14 LIPCA

1902 – urodził się w Kutaissi
(Gruzja) Stanisław Harno-Po-
pławski, wybitny rzeźbiarz, ściśle
związany z Wilnem, konserwator

jego zabytków, w tym Ostrej Bra-
my, wykładawca USB (zm. 1997).

1972 – zostało założone Sta-
toil (od 2007 – StatoilHydro),
największe naftowe przedsiębior-
stwo w Skandynawii, 64 proc.
udziałów ma Państwo Norwe-
skie; w 2016 stacje benzyno-
we zmieniły nazwę na Circle K.

15 LIPCA

1942 – urodził się Jerzy Kossela
(jako Kosela), gitarzysta, autor tek-
stów i kompozytor (*Bo ty się boisz
myszy*), współzałożyciel zespołów
Elektron, Niebiesko-Czarni, Pięcio-
linie i Czerwone Gitary (zm. 2017).

1997 – przed swoim do-
mem w Miami Beach (USA)
został zastrzelony przez seryj-
nego mordercę Gianni Versace,
włoski dyktator mody, założy-
ciel firmy Versace (ur. 1946).

16 LIPCA

622 – początek biegu kalen-
darza muzułmańskiego. Lata li-
czone od daty emigracji (hidżry),
Mahometa i jego zwolenników
z Mekki do Medyny, oznaczane
jako AH (Anno Hegirae).

1872 – urodził się Roald
Engelbregt Gravning Amund-
sen, słynny norweski badacz
polarny, w 1911 pierwszy zdo-
bywca Bieguna Południowego,
a w 1926 obywatel (zm. 1928).

1942 – proniemiecki rząd Vichy
przeprowadził oblławę Vel d'Hiv,
największe masowe aresztowanie
francuskich Żydów (ponad 13 000).

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Zauważono „gościa spoza Układu Słonecznego”.
Dopiero trzeci taki przypadek

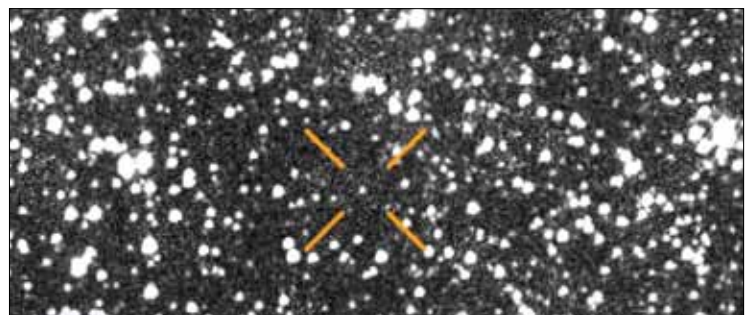
Astronomowie odkryli nie-
zwykły obiekt przemierzający
Układ Słoneczny. Kometa o na-
zwie 3I/ATLAS porusza się z
ogromną prędkością i pochodzi
spoza naszego systemu planetar-
nego. To dopiero trzeci taki przy-
padek w historii obserwacji.

Kometa została zauważona
przez teleskop ATLAS w Chile.
Analizy wykazały, że porusza się
niemal po linii prostej z prędkością
ok. 214 tys. km/h, co wyklucza, by
pochodziła z Układu Słoneczne-
go. Zdaniem ekspertów przybyła
z kierunku centrum Drogi Mlecz-
nej i podróżowała przez miliony lat
przez przestrzeń międzygwiazdową.

– Kiedy cofniemy jej trajekto-
rię w czasie, widać, że pochodzi
spoza naszego systemu – podkre-
śla dr Paul Chodas z NASA.

Najjaśniejszy i najszybszy
z trzech „gości”

3I/ATLAS to trzeci znany
międzygwiazdny obiekt, po słyn-
nej ‘Oumuamua (2017) i komecie
2I/Borisov (2019). Nowa kometa
może mieć nawet 20 km średnicy
i już teraz budzi ogromne zainte-
resowanie naukowców na całym
świecie.

FOT. NASA

Wyjątkowy obiekt został dostrzeżony na niebie przez astronomów

Obiekt wykazuje typową ak-
tywność kometarną – traci masę,
co sugeruje obecność lodu i ga-
zów. Naukowcy liczą, że dzięki
niej uda się lepiej zrozumieć, jak
wyglądają komety w innych ukła-
dach planetarnych.

Blisko, ale bezpiecznie

Kometa nie zagraża Ziemi.
Najbliżej naszej planety znajdzie
się 19 grudnia – będzie wtedy
oddalona o 270 mln kilometrów.
Wcześniej, 2 października, prze-
leci obok Marsa, a 30 październi-
ka znajdzie się najbliżej Słońca.

Obecnie jest widoczna w
gwiazdozbiorze Strzelca. W ko-
lejnych miesiącach warunki
do jej obserwacji mają się po-
gorszyć – zarówno z Ziemi, jak

i z teleskopów kosmicznych.
Dlaczego to takie ważne?

Międzygwiazdne obiekty to
rzadka okazja, by badać „surow-
ce” z innych układów planetar-
nych.

– To cegiełki, z których po-
wstają planety wokół obcych
gwiazd – mówi dr Teddy Karet,
astronom z USA. – Możemy je
porównać z naszymi lokalnymi
kometami i dowiedzieć się wię-
cej o tym, jak powstają systemy
planetarne – dodaje.

Astronomowie planują inten-
sywne obserwacje aż do 2026
roku. To może być przełom w
poznawaniu naszego miejsca w
galaktyce.

Na podst. TVPinfo

ŚMIECH NA ZDROWIE

Przed ślubem powinno posadzić
się przyszłego małżonka przed
komputerem z wolnym internetem
żeby zobaczyć jaki jest naprawdę.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Dlaczego Wieża Eiffla jest tak
wysoka?

Żeby białą flagę widać było z
Berlina.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Znajomy napisał że nie da rady
jednak dzisiaj wpaść. Idę więc do
żony by jej o tym powiedzieć.

- Kochanie...

- Nie teraz, nie widzisz że sprzą-
tam bo goście przyjdą!

- A to potem ci powiem...

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Wiejska dyskoteka. Chłopak
podchodzi do dziewczyny:

- Tańczysz?

- Póki co, nie... - zalotnie odpo-
wiada dziewczyna.

- Świetnie. Chodź, pomożesz
traktor popchnąć.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

W bistro rozmawia dwóch mło-
dych biznesmenów:

- Podobno przyjąłeś do pracy
nową sekretarkę?

- Owszem.

- I jesteś z niej zadowolony?

- Po pierwszym dniu trudno
powiedzieć.

- Młoda, ładna?
- Taka całkiem, całkiem.
- A jak się ubiera?
- Bardzo szybko.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

- Wiesz kochanie - mówi mąż do
żony - jesteśmy już 20 lat po ślubie,
ale jeszcze nigdy nie zrobiłaś mi
takiej dobrej kawy!

- Zostaw, to moja!

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Żona do męża:

- Zobacz, ja muszę prac, pra-
sować, sprzątać, nigdzie nie mogę
wyjść, czuję się jak Kopciuszek.

A mąż na to:

- A nie mówiłem, że będzie ci ze
mną jak w bajce?

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

U rzeźnika:

- Przepraszam, to na wystawie
to świński ryj?

- Nie, to lustro.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Leżący w szpitalnym łóżku pa-
cjent skarży się pielęgniarce:

- Ale ohydne to lekarstwo!

- To nie lekarstwo, to obiad!

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Żona gotuje zupę dla męża,
niechcąc rozlała zupę:

- Zobacz wyglądam jak świnia.

- No, i dotego zalałaś się zupą.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Trzech chłopców kłóci się o to,
który z ich wujów jest ważniejszy:

- Mój wujek jest dyrektorem
szkoły i mówi do niego „proszę
pana” - mówi pierwszy.

- Mój wujek jest biskupem i
mówią do niego „ekscelencjo” -
mówi drugi.

- A mój wujek waży 200 kilo i
mówią do niego „O Boże!”.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Wchodzi profesor do auli na
wykład i dostrzega niedopałek na
podłodze.

- Czyj to niedopałek? - pyta
wykładowca.

W auli zrobiło się cicho, jak
makiem zasiał.

- Pytam, czyj to niedopałek?

Grobowa cisza. Profesor zde-
nerwowany.

- Po raz ostatni pytam, czyj to
niedopałek?

Głos z końca sali.

- Niczyj, można wziąć.

9 771648 531003